

NEDERLANDSTALIGE TUCHTRAAD VAN BEROEP VOOR ADVOCATEN

tweede kamer

Dossier: TB-0339-2025(TAA/SA/0495/2024 – BPA/23 - 24/0140/TU/KS)

In de zaak van:

mr. X, advocaat

aanwezig en bijgestaan door mr. Y, advocaat

wijst de Nederlandstalige tuchtraad van beroep de volgende beslissing.

1. Ten laste gelegde feiten

Bij aangetekende brief van 20 november 2024 werd mr. X met toepassing van artikel 459 Gerechtelijk Wetboek opgeroepen om te verschijnen voor de tuchtraad voor advocaten van de ordes van het rechtsgebied van het hof van beroep te Antwerpen, na de beslissing van de Stafhouder van de Orde van Advocaten bij de Balie te Antwerpen tot het doen van deze oproeping krachtens artikel 458 § 2 Ger.W. van 8 november 2023, wegens de volgende concrete feiten (zoals omschreven in de bestreden beslissing):

“

1 . met inbreuk van art 455 Ger. W. en artikel 1 codex deontologie voor advocaten, het veroorzaken van de financiële ontwrichting van het kantoor en het laten oplopen van schulden in de periode tussen 1 januari 2022 en 13 oktober 2023, door het meermaals laattijdig betalen van medewerkers mr. A en mr. B), het meermaals laattijdig of niet betalen van verschillende leveranciers, de gerechtsdeurwaarder en de Belgische Staat.

2 .

met inbreuk op de artt. 130 tot en met 136 van de codex deontologie voor advocaten en art. 446 quater Ger. W., en in het bijzonder art. 134 van de codex deontologie voor advocaten in de periode tussen 1 januari 2021 en 13 oktober 2023 vertoont de derdenrekening onregelmatigheden door:

- het niet onmiddellijk doorstorten van de derdengelden op de (bank) rubriekrekening (nummer) aan de bestemming (uitsluitend bestemd voor incasso C;
- het feit dat (volgens overzicht op (datum) vanwege mr. X ontvangen) de C-rubriekrekening een boekhoudkundig tegoed zou vertonen van € 398.506,22, terwijl het werkelijk tegoed per 23.10.2023 evenwel slechts € 19.760,96 zou bedragen;
- het in gebreke blijven tot aanlevering van de details van de boekhoudkundige saldi per dossier van de C-rubriekrekening, met de betaalde gerechtskosten, waardoor de door mr. X gegeven verklaring voor het (aanzienlijk) verschil tussen werkelijk en boekhoudkundig saldo van deze derdenrekening niet kon worden geverifieerd;
- het feit dat mr. X klaarblijkelijk de netto-rente van de rubriekrekening niet aan zijn cliënte D afrekent.

3 .

Met inbreuk op art. 446ter Ger. W. in de periode tussen 1 januari 2021 en 13 oktober 2023 een overeenkomst sluiten met D over het ereloon dat uitsluitend verbonden is aan de uitslag van het geschil.

Volgens de eigen verklaring van mr. X werd geen enkel ereloon aangerekend wanneer er helemaal geen recuperatie was van enige hoofdsom.

4 .

Met inbreuk op art. 1 van de codex deontologie voor advocaten en art. 455 Ger. W., in de periode tussen 1 januari 2022 en 13 oktober 2023, het veroorzaken van de financiële ontwrichting van het kantoor door de slechte organisatie .”

Deze ten laste gelegde feiten 1, 3, 4, 5 en 6 werden in de bestreden beslissing gekwalificeerd als de volgende inbreuken op de deontologie van de advocaten, te weten, voor ieder van de feiten, telkens inbreuken op :

- in het algemeen: art. 455 Ger.W. en art. 1 codex deontologie voor advocaten (verder “codex deontologie”);
- voor tenlastelegging 1: art. 455 Ger.W. en art. 1 codex deontologie;
- voor tenlastelegging 2: art. 130 tot en met 136 codex deontologie, art. 446quater Ger.W. en art. 134 codex deontologie;
- voor tenlastelegging 3: art. 446ter Ger.W.;
- voor tenlastelegging 4: art. 1 codex deontologie en art. 455 Ger.W.

2. Bestreden beslissing

De tuchtraad voor advocaten van de ordes van het rechtsgebied van het hof van beroep te Antwerpen heeft op 25 maart 2025, op tegenspraak, de tuchtvervolging ontvankelijk verklaard, Mr. X vrij gesproken van de ten laste gelegde tuchtfeiten 2.1. en 2.4., de overige ten laste gelegde tuchtfeiten 1, 2.2, 2.3, 3 en 4 bewezen verklaard en uit hoofde van deze bewezen feiten samen in toepassing van artikel 460, lid 2 Ger.W., hem de schrapping van het tableau van de Orde van advocaten bij de Balie te Antwerpen opgelegd.

Tegen deze beslissing heeft mr. X bij aangetekende brief afgegeven aan de diensten van De Post op (datum) beroep ingesteld.

Tegen deze beslissing heeft de stafhouder van de balie Antwerpen op grond van artikel 463, laatste lid, Gerechtelijk Wetboek bij aangetekende brief van 18 april 2025 tegenberoep ingesteld, in het bijzonder gericht tegen de vrijspraak voor de ten laste gelegde tuchtfeiten 2.1. en 2.4.

De procureur-generaal heeft geen tegenberoep ingesteld.

3. Procedurevoorgaanden en beoordeling

3.1. Mr. X werd tijdig en regelmatig opgeroepen om te verschijnen voor de Nederlandstalige tuchtraad van beroep voor advocaten (verder “de tuchtraad van beroep”) op 4 september 2025.

Er werd verzocht om uitstel.

De behandeling van de zaak werd op de zitting van 4 september 2025 uitgesteld naar de zitting van 6 november 2025 om 13 u, waar de zaak werd behandeld en in beraad genomen.

3.2. Het hoger beroep en het tegenberoep, waarvan de tijdigheid niet in betwisting zijn, zijn regelmatig naar vorm en tijdig ingesteld en bijgevolg ontvankelijk.

3.3. De feitelijke omstandigheden die aan de oorsprong liggen van de voorliggende procedure, zoals vervat in de tenlasteleggingen in de bestreden beslissing, en de nu ten laste van mr. X gelegde feiten blijken uit de bestreden beslissing van 25 maart 2025 en het tuchtdossier.

Mr. X zet uiteen dat zijn activiteit als advocaat erin bestond onder meer voor C de incasso van erelonen te benaarstigen, aangevuld door een beperkt particulier cliënteel en KMO-cliénteel. Hij zet in zijn conclusie neergelegd voor de tuchtraad van beroep op gedetailleerde wijze de werkwijze in zijn kantoor uiteen.

3.4. Om de redenen uiteengezet in de bestreden beslissing, integraal bijgetreden en hier hernomen, zijn de aan mr. X ten laste gelegde tuchtfacten 1 ook in hoger beroep bewezen gebleven. De verkoop van een onroerend goed, de regeling inmiddels bekomen met schuldeisers en inzake openstaande sociale bijdragen, de afwezigheid van nieuwe beslagen en het terugdringen van de schuldenlast, doen geen afbreuk aan de vaststelling van de financiële ontwrichting die heeft bestaan zoals bedoeld in dit ten laste gelegde feit, dat bewezen blijft. Ook het gegeven dat inmiddels de medewerkers-advocaten niet meer verbonden zijn aan het kantoor en dat zij inmiddels alle tegoeden hebben ontvangen, dat de secretaresse opgeleid zou zijn geweest en de hulp aan deze van nog een andere secretaresse, doen geen afbreuk aan het bewijs van deze tuchtfacten 1, die op grond van de objectieve gegevens van het tuchtdossier en het onderzoek ter zitting wel degelijk bewezen zijn gebleven, inzonderheid gelet op de tijdsperiode van deze tuchtfacten.

3.5. Dat geldt, om dezelfde redenen, eveneens voor de ten laste gelegde tuchtfacten 4, die eveneens om de redenen uiteengezet in de bestreden beslissing, integraal bijgetreden en hier hernomen, ook in hoger beroep bewezen gebleven zijn. Onterecht stelt mr. X dat deze facten zich vereenzelvigen met de ten laste gelegde tuchtfacten 1. Deze laatste zijn immers punctueel opgesomd als oorzaak voor een ontwrichting en oplopen van schulden (zijnde de ontwrichting met betrekking tot die opgesomde facten en het oplopen van schulden betreffende die opgesomde facten), daar waar de ten laste gelegde tuchtfacten 4 de slechte organisatie van het kantoor viseren. Ook die slechte organisatie is bewezen gebleven in hoger beroep op grond van het eigen onderzoek van de tuchtraad van beroep van de objectieve gegevens van het tuchtdossier, het onderzoek ter zitting en op grond van de overwegingen van de bestreden beslissing, beaamd door de tuchtraad van beroep, waaraan de voormelde overwegingen betreffende het bewezen tuchtfact 1 ook hier toegevoegd worden, in de zin dat ook voor tuchtfact 4 de hierboven aangehaalde omstandigheden van verbetering van de situatie, geen afbreuk doen aan de vaststelling van het bewijs van tuchtfact 4.

3.6. Mr. X betwist zijn schuld aan de ten laste gelegde facten van tuchtfact 2.1. (eerste gedachtenstreep van dit tuchtfact 2), zijnde het niet onmiddellijk doorstorten van de derdengelden op de erin genoemde rubriekrekening. Het niet bewezen verklaren van dit tuchtfact om de redenen uiteen gezet in de bestreden beslissing blijken beaamd te moeten worden. Dat de cliënt die deze VZW is, zich verzette tegen tussentijdse afrekeningen en de afrekening wenste bij het afsluiten van het dossier, wordt niet ten genoegen van recht weerlegd en wordt niet tegengesproken door specifiek aangeduide gegevens van het tuchtdossier. Terecht werd dit tuchtfact niet bewezen verklaard.

3.7. Mr. X betwist ook het ten laste gelegde tuchtfact 2.4 (laatste gedachtenstreepje) vermits er geen rente zou hebben gelopen op de erin bedoelde rubriekrekening. Het niet bewezen verklaren van dit tuchtfact om de redenen uiteen gezet in de bestreden beslissing blijkt beaamd te moeten worden. Er blijkt immers na onderzoek van de voorliggende objectieve gegevens

van het tuchtonderzoek niet met zekerheid dat de bewuste rubriekrekening rentedragend was. Bij gebrek aan dat bewijs kan het niet doorstorten van die rente ook niet met zekerheid bewezen verklaard worden. Terecht werd dit feit niet bewezen verklaard.

3.8. Mr. X betwist het hem ten laste gelegde tuchtfeit 2.2. (tweede gedachtenstreepje). Dit feit is evenwel om de redenen uiteengezet in de bestreden beslissing, beaamd door de tuchtraad in beroep, ook in hoger beroep bewezen gebleven.

In wezen betwist mr. X niet dat de bewuste rubriekrekening qua boekhoudkundig saldo op ernstige wijze afwijkt van het saldo op de rubriekrekening zelf. Hij legt uitvoerig de ontstaansgeschiedenis van de afwijking uit, het verloop ervan, de werkwijze inzake afrekeningen van afgesloten dossiers, het ten laste nemen van kosten door hemzelf en de inspanningen die gedaan worden om het boekhoudkundig verschil op te helderen, te verklaren en boekhoudkundig weg te werken op legale wijze. Dit verhelpt echter allemaal het bewijs van dit tuchtfeit niet. Ook de verwijzing naar de resultaten van een revisorale controle van de “debiteuren” op verzoek van de VZW en het gegeven dat daarnaar verwezen wordt in een beslissing van deze tuchtraad van beroep van 9 juni 2000, ontkracht het bewijs van dit tuchtfeit niet. Zelfs indien mogelijk niet alle bedragen die nog boekhoudkundig vermeld worden terzake van de rubriekrekening, nog het voorwerp zouden moeten uitmaken van een afrekening (terwijl dus wordt volgehouden dat een deel ervan al mee betrokken zou zijn in een afrekening met de VZW) verhelpt dit niet dat het niet overeenstemmen van het boekhoudkundig saldo met het reëel saldo bewezen blijft. Aldus is onmogelijk uit te maken in hoeverre bedragen al dan niet afgerekend werden. Bovendien is het eigenlijk feit van het verschil van een dergelijk saldo een tuchtfeit, daar eruit blijkt dat de betrokken advocaat niet tegemoet is gekomen aan de verplichtingen betreffende de boekhoudkundige verrichtingen inzake zijn derdenrekeningen en aan het naleven van die verplichtingen met het oog op de controleerbaarheid ervan, in het bijzonder nu dit gelden betreft van derden en verwacht mag worden dat ook de boekhouding daarover met de grootste zorgvuldigheid gevoerd wordt. Het gaat immers niet om eigen gelden. Dit tuchtfeit 2.2. is derhalve bewezen gebleven om de hiervoor aangehaalde redenen.

3.9. Mr. X betwist het hem ten laste gelegde tuchtfeit 2.3. (derde gedachtenstreepje). Dit feit is evenwel eveneens om de redenen uiteengezet in de bestreden beslissing, beaamd door de tuchtraad in beroep, ook in hoger beroep bewezen gebleven.

Het is met reden dat de bestreden beslissing vaststelt dat een uitleg en het aanleveren van details over het in het tuchtfeit bedoelde verschil in saldi, ontbrak en blijft ontbreken. Dit blijkt eveneens op grond van het onderzoek van de objectieve gegevens van het tuchtdossier en op grond van de voorgelegde stukken en het onderzoek ter zitting. Mr. X herhaalt in zijn conclusie zijn inspanningen om ook boekhoudkundig en met hulp van de herstructureringsdeskundige de verschillen en hiaten op te zoeken en te verklaren, maar het gegeven dat hij in gebreke

bleef de nodige detailuitleg te geven zoals bedoeld in dit tuchtfact 2.3. om de verschillen in saldi te kunnen verklaren, controleren en verifiëren, blijft ook in hoger beroep bewezen.

3.10. Mr. X betwist het hem ten laste gelegde tuchtfact 3, zijnde dat hij een overeenkomst sloot met voormelde VZW over het ereloon dat uitsluitend verbonden is aan de uitslag van het geschil. Dit fact is na onderzoek van de objectieve gegevens van het tuchtdossier, de argumenten aangehaald door mr. X, de voorgelegde stukken en het onderzoek ter zitting van de tuchtraad van beroep bewezen gebleven, en dit ook op grond van de overwegingen van de bestreden beslissing, beaamd door de tuchtraad. In het tuchtrechtelijk onderzoek verklaarde mr. X dat hij met de al genoemde VZW en D een overeenkomst sloot waarbij geen ereloon werd aangerekend bij niet-recuperatie van gelden. De tenlastelegging betreft dus niet de dossiers zoals genoemd in de conclusie van Mr. X die inhouden dat bij een invordering, betaling bekomen wordt. Wel gaat het om deze waarbij zich de vraag stelt of mr. X een ereloon aanrekende wanneer geen recuperatie van gelden kon worden bekomen. Dat blijkt niet zo te zijn en niet weerlegd te worden. Zijn uitleg dat bij een niet betaling invorderingskosten terug betaald werden, doet de vaststelling van afwezigheid van ereloon niet teniet, zoals door hem ook verklaard in het tuchtonderzoek. Mr. X stelt dat één en ander “globaal” moet worden beschouwd, doch deze globale beschouwing, zijnde die waarbij geen ereloon betaald of verschuldigd is indien de invordering niet tot een daadwerkelijke betaling leidt, behoudens terug betaalde kosten, en alleen ereloon verschuldigd is bij een daadwerkelijke invordering (dan bestaande uit de intresten, het schadebeding en de rechtsplegingsvergoeding), houdt in dat de tuchtfacten 3, te weten, het ereloon uitsluitend te doen afhangen van de uitslag van het geschil, wel degelijk qua bewijs voorhanden is. Indien de uitslag van het geschil de vaststelling van een afwezigheid van invordering is, is geen ereloon verschuldigd en het tegendeel, zijnde dat tegen de elementen van zijn eigen verklaring in het tuchtonderzoek in, is niet aangetoond, ook niet op grond van de uitleg die hij hierover geeft in zijn conclusie. De tenlastelegging houdt ook niet in dat louter het “procesrisico” zou moeten zijn gedragen door mr. X, maar wel dat vast moet staan dat hij zijn ereloon uitsluitend doet afhangen van de uitslag van het geschil. Dit blijkt derhalve wel degelijk bewezen.

3.11. De door de tuchtraad in eerste aanleg vastgestelde sanctie van een schrapping van het tableau voor alle bewezen gebleven ten laste gelegde tuchtfacten 1, 2.2, 2.3, 3 en 4 samen vormt geen gepast antwoord op de hier bewezen verklaarde tuchtfacten en is onevenredig met deze bewezen tuchtfacten.

Deze bewezen verklaarde tuchtfacten vormen een ernstige inbreuk op de beginselen van kiesheid, waardigheid en rechtschapenheid die aan het beroep van advocaat ten grondslag liggen, de wets- en codexbepalingen zoals respectievelijk genoemd in de ten laste gelegde en bewezen gebleven tuchtfacten en zijn in strijd met een behoorlijke en deskundige beroepsuitoefening zoals bedoeld in artikel 455 Gerechtelijk Wetboek en artikel 1 Codex Deontologie.

De tuchtraad in beroep houdt rekening met de ernst van de bovenstaande problematiek zoals uit de bewezen feiten blijkt, en tevens met het tuchtverleden van mr. X, doch ook met zijn inspanningen om onder meer het boekhoudkundig probleem zoals hoger omschreven in orde te brengen.

Door zijn handelswijze heeft mr. X immers ook het vertrouwen geschonden van de rechtszoekende die recht heeft op vertegenwoordiging van een advocaat die zich behoorlijk qua kantoor organiseert en die zijn boekhoudkundige taken ter harte neemt ter wille van eerbied voor de transparante behandeling en bewaring van derdengelden en controle erop. Dit geldt zelfs nu, zoals mr. X beweert, de hierboven bedoelde VZW niet zou hebben “geklaagd”, althans niet recent en niet zoals nu blijkt uit dit tuchtdossier. Dergelijke praktijken ondermijnen het vertrouwen van de burger in de advocatuur. Zij ontnemen aan de betrokken advocaat het vertrouwen dat confraters en cliënten doorgaans in hem stellen en dat essentieel is om het beroep van advocaat te kunnen uitoefenen.

De bewezen verklaarde feiten zijn bijgevolg bijzonder ernstig. Een lichtere tuchtrechtelijke sanctie dan een schrapping, en dus een schorsing voor de duur hierna bepaald, is echter meer evenredig aan de nog bewezen tuchtfeiten, de aard en de ernst ervan, doch ook aan de gedragingen en de persoonlijkheid van mr. X, die aantonen dat hij onvoldoende eerbied had voor de eerbiedwaardige beroepsuitoefening van het beroep van advocaat maar die ook blijk geeft van inspanningen om schulden aan te zuiveren en boekhoudkundige hiaten trachten op te lossen die zijn wil uitdrukt tot het herstellen van de schade bij derden en inzake zijn boekhouding en gezien zijn lange staat van dienst.

De bestreden beslissing moet derhalve worden bevestigd behoudens inzake de opgelegde sanctionering voor de bewezen feiten.

3.12. De rechtspleging is verlopen in de taal voorgeschreven door de artikelen 457bis en 466 Gerechtelijk Wetboek.

4. Beslissing

De Nederlandstalige tuchtraad van beroep voor advocaten,

beslissend op tegenspraak,

verklaart het hoger beroep ontvankelijk en deels gegrond,

verklaart het tegenberoep ontvankelijk, doch ongegrond,

bevestigt de bestreden beslissing, behoudens in zoverre aan Mr. X de schrapping is opgelegd,

hervormt enkel op dit punt de bestreden beslissing en legt voor de bewezen tuchtfeiten 1, 2.2., 2.3, 3 en 4 samen aan mr. X een schorsing op van één jaar,

Aldus gewezen door de tweede kamer van de Nederlandstalige tuchtraad van beroep voor advocaten, samengesteld uit Caroline Vanderkerken, voorzitter, Philippe De Jaegere, Koen Lips, Lutgart Gillis en Dirk Peeters, assessoren,

Uitgesproken in openbare zitting van 4 december 2025, in aanwezigheid van Pim Vanwalleghem, advocaat-generaal, en Ludwig Evens, secretaris.

Philippe De Jaegere

Lutgart Gillis

Dirk Peeters

Koen Lips

Ludwig Evens

Caroline Vanderkerken